

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittfigschlager K. czégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittfigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Magyar oktatás.

Minden évben valahányszor a törvényhozásban vagy a bizottságokban a közoktatásügyi tárcza költségvetéséről van szó, felhangzik többszörösen, százfélé formában a panasz, hogy a magyar közoktatás még mindig theoretikus alapon mozog, hogy nem az élet számára nevelik az iskolában az ifjúságot, hanem olyan tudományokkal töltik meg a fejét, melyeknek, ha kikerül az iskolából, nem veheti hasznát.

E panasz jogosultsága fölött vitatkozni fölösleges. A tanári és tanítói kar egy jó része még a régi iskolában növekedett fel, amikor még a mindennapi embernek nem volt szüksége tudásra és intelligenciára, hogy megélhessen, ahol az iskola nem a kenyérkereső pálya előszobája, hanem uraknak való nemes élvezet volt. Ma tudás és intelligencia kell a durva napszamos munkán kívül minden kenyérkereseti pályához és nagy akadály az ifjúság előrehaladásának az életben, ha az iskola és az élet között nincs meg a kellő harmonia. A fiatal ember, aki érettségizett, úgy áll a világban, mint valami ártatlan bárányka. Tudja kívülről Virgiliust meg Tacitust, de hogy mint kell kenyeret keresnie, arról fogalma sincsen. Éveknek kell elmúlnia, míg elsajátítja az élet mesterségét és hányan voltak és vannak reményteljes fiatalok, akik e tudatlanságuk miatt a kezdet elején zátonyra jutottak, vagy elzültek.

A reális, a pozitív tanultság tekintetében a magyar közoktatás messze mögötte maradt a művelt nyugatnak. De legjobban bizonyítja elmaradottságunkat az amerikai példa, ahol most egy nagyszerű tanterv lép életbe. E tantervnek az a jelszava, hogy: lehetőleg mellőzni a könyvekből való oktatást és mindenben előnyben részesíteni a szemléleti tanítást, vagyis: a gőz erejét és tulajdonságait nem elméleti magyarázat útján ismeretik a tanulókkal, hanem elviszik őket a gyárba, vagy a vonat mozdonyához. A régi korok

művészetére pedig úgy oktatnak, hogy elviszik az ifjúságot a muzeumok, gyűjtemények megtekintésére. Nem egyszer, hanem tizszer, huszszor és százszor, úgy hogy az ifjúság a tanításra szánt idő nagyobb részét az iskola falain kívül tölti.

Aki beszélt iskolázott amerikai emberrel, de még a kevésbé iskolázottal is, az méltán megcsodálhatja a yankeek széles körű tudását, itéletét, izlését, egyáltalán a pozitív ismereteit. amilyenekkel ismerőseink közül csak kevesen dicsekedhetnek. A tudás és műveltség Amerikában a tömegeknek aránytalanul nagyobb részét hatják át mint nálunk, daczára annak, hogy odakint jóval kevesebb időn keresztül koptatják az iskola padjait, mint Magyarországon.

Ez a tény mindenek felett bizonyítja a szemléleti, a szabad oktatás előnyét a könyvoktatás felett. Ne hallgassunk tehát a maradi pedagógusokra, akik bár jóhiszűleg — jelenlegi oktatási rendszerre esküsznek. Ne hallgassunk rájuk, mert a szürke s régi theoria emberei ők s az élet lépten nyomon megczáfolja hamis érveléseiket.

Ami áll a közoktatásunkra, az áll szakoktatásunkra is. Ezen a téren, daczára annak, hogy sokféle áldozatot hoztunk már szakoktatásunk érdekében, nem tudunk megfelelő eredményt elérni. De itt nem annyira az oktatás meg nem felelő voltát, mint inkább a megfelelő tanerők hiányát s a szakiskolák szerény felszerelését és kevés számát kell okolnunk. Van két egyetemünk és Magyar Óvart egy gazdasági akadémiánk: ezek tökéletes szakoktatást nyújtanak. De többi szakiskolánk oly messze elmaradnak ezek mögött, oly tökéletlenek és megfelelő tanerők híján valók, hogy nem csoda, ha a magyar szakemberek között ritkán akadunk az átlagból kiemelkedő tudásra és tanultságra.

Nagy és okos reformokra van szükség ezen a téren is, éppen úgy mint a középiskolai tanítási rendszer körül. Ha lépést akarunk tartani az élettel s a művelt nyugat-

tal, keresztül kell vinnünk e reformokat, mert elmaradottságunk amilyen szembetűnő, olyan kártékony hatással van nemzeti és állami életünkre.

Az iparoktatásról.

Az iparosok oktatására szolgáló hazai intézmények sorában számos hézag mutatkozik, melyek közül különösen kettő évek sora óta vár betöltésre.

Kezdjük az eljén, és vegyük szemügyre, milyen előképzettsége van nálunk a mesterinasnak, vagyis a hazai ifjúság ama részének, mely ipari pályára lép. Az 1872. és 1874. évi ipartörvény szerint az ugynevezett tanonciskolába minden inas beszerződésétől fogva egészen felszabadulásáig köteles járni. Ki van mondva azonban az is, hogy ebbe az iskolába csak azokat veszik föl, a kik 12. évi életévüket betöltötték és a népiskolát elvégezték. A törvény alkotói ennél a pontnál azonban észrevették, hogy sokat találtak kívánni, és a tilalmi korlátot hagytak egy kibúvó ajtót, a melyen át bizonyos előkészítő osztályba juthat a népiskolából idő előtt kimaradt zsenge ifjú. Igen helyén való nagylelkűség volt ez, különösen ha meggondoljuk, hogy mindenekelőtt a teljes hatosztályú népiskola, a melynek elvégzése előtt ipari pályára lépni nem volna szabad, még ma sem minden bokorban terem és így ha akarnak is a szülők, fiaikat nem járhatnak bele. Másodszor meg fájdalommal konstatálhatjuk, hogy az az elem, a mely nálunk a műhelybe áll, igaz, sok esetben még a 4. osztályú elemi iskolát sem végezte. Bizonyítja ezt a statisztika, a mely kimutatja, hogy a mesterinas-iskolába évenként mintegy 75 ezer tanuló jár, s ezek közül az előkészítő osztályba 10 ezert kell sorozni, a mi azt bizonyítja, hogy nálunk az ipari pályára lépőknek több mint a negyedrészre elemi iskolát sem végzett. (A legutóbb közzétett adatok szerint 1901-ben 427 inasiskolába 78.492 tanuló járt. Ebből az előkészítő osztályba 24.2% jutott, s a III. osztályt 15.7% végezte el.)

Nem kell azonban hinnünk, hogy azon a bajon, a mi ebből származik, az előkészítő osztály, vagy az inasiskola további három osztálya segíthetne. A 75 ezer inasból ugyanis a 3-ik osztályba nem jut fel több 10—11 ezernél, az egész seregnek tehát alig 14 százaléka. De van e dolognak egy még sötétebb oldala is; az összes mesterinasok száma ugyanis az egész országban nem 75 ezer, hanem 105 ezer, ebből 5000 állandó iskolakerülő, 25 ezer pedig olyan községben lakik, a hol nincs iparos inasiskola. (Ilyet csak ott kell állítani, hol legalább 50 inas van.) Már most ez utóbbiak közül 10 ezer inasgyerek eljár ugyan az ismétlődő iskolába, mintegy 15 ezer azonban a törvény-

TÁRCZA.

Az elégtétel.

Írta: Francois Coppee.

I.

Ourect Emile ur, Louis Ourect-nek, a többszörösen milliomas nagykereskedőnek volt a fia. Foglalkozásnak ugyan sajátos az, de más nem volt neki. A lényeges különben az, hogy ő megvolt elégedve ezzel a foglalkozással és önmagával.

Emile ur elég gondot okozott a dustárcájú papának, pedig ez mindent elkövetett arra, hogy a fiatal urnak önmagára se legyen gondja. Az csak hagyján, hogy a hónap elején adott zsebpénznek már ötödikén-hatodikán teljességgel végére járt, de az ifjú Ourect-nek a kötekedő természete nagyon sok kellemetlen órát szerzett az öregnek, aki a maga egyszerű becsületességében éppenséggel nem tudta belátni, miért szükséges az uriemberséghez a mindig kihívó modor és hogy miképp lehet azon az uri becsületen esett esorbát karddal vagy vivőtörrel ki-
köszölni.

Ha erről volt szó, Emile — jóindulatu jelszót használva — nagyképtű lett egyszerre:

— Ugyan, papa, a te idődben mindez másképp volt. Te még mindig a szerint a kor szerint gondolkodol.

Az öreg nem igen elegyedett hosszú vitába a fiával. De egynehányszor megmondta neki:

— Tudod, meddig fogsz te hepciáskodni?

Emile fölűyes mosolylyal kérdézte:

— Ugyan meddig?

Az apa komolyan felelte:

— Amíg emberedre nem akadsz.

— És pedig?

— És pedig, aki majd leháti a lovagiaskodó véredet azzal, hogy jól elagyabugyal.

Émile urból száz párbajhős pattogott:

— No, annak szeretnék a szemé közé nézni.

Az apa arcán szelid mosoly játszott:

— Végre is: a szemé közé nézhetsz az illetőnek. Ellenben, amit kapsz, az a tiéd lesz.

— Állok elébe!

— Fiam ne nagyképűsködjél. Mit csinálsz ha mégis megtörténik veled, hogy valaki alaposan helybenhagy, azzal a — mondhatnám józan — megjegyzéssel, hogy ő így és nem párbajosdi útján szerzi, meg adja az elégtételt?

— Ilyet ur nem tesz.

— Kérlek, közöttünk az uri emberségről meddő a vida. Afelől megnyugtathatlak, hogy én is, meg vélem együtt nagyon sok más uri embernek tartanók azért az illetőt, még pedig nem is ostobának.

Émile türelmetlen mozdulatot tett:

— Végre is, ilyen ember egyszerűen nem akad.

Az öreg Ourect szelid komolysággal mondta:

— No, csak jól vigyázz!

II.

És akadt ilyen ember . . .

Valamelyik éjszaka egy harmadrendű mulatóhely után — nem éppen józan állapotban — odafordult Emile Ourect a veletartó barátjához, Hector d'Ebyschhez:

Te, végre is csak nem megyünk még haza?

A másik a legszilárdabb nyugalommal felelte.

— De hogy megyünk. Ellenben szeretnék valami tisztességes helyre menni.

És így tértek be egy nagyobb café-restaurantba a nagy boulevardon.

Itt már nem igen volt élet. Itt-ott néhány késő vacsorázó hölgy, ur. Az egyik sarokban három fiatal ember szűcsőlgött valami világos likört. Emile Ourect és Hector d'Ebysse közvetlenül ezek mellett foglaltak helyet.

Az a három fiatal ember egy pillantásra természetesen felütötte a fejét; amazok olyan robajjal jöttek.

Hector d'Ebysse csak úgy a foga közül dobta oda:

— Ezek, úgy látszik éjfélkor még nem láttak eleven embert.

Émile kész volt a folytatással:

— Majd megmutatjuk magunkat nekik, ha kíváncsiak.

Ez azonban már olyan hangos beszéd volt, hogy a három, csundben beszélgető fiatal ember egész testével odafordult. Nem szólt egyikük sem, de a szemükből mintha szikra pattant volna ki.

Émile Ourect hirtelen elpirult.

— Mi bajod? — kérdezte a társa.

— Semmi, — felelte ez. — De bosszant, hogy éppen ezzel az emberrel kerülünk össze ezzel a magas szökével.

— Miért, ki ez?

— Épp az, hogy senki. Az atyámnak az üzletében van, valami kis könyvelőske. Baclère a neve.

Hectorból kiszaladt az alkoholos düh.

nek rendelkezése alól évről-évre kibukik. — Mindent összevéve és a számokat pontosan csoportosítva, kiderül, hogy nálunk az összes inasok egy hetedrésze semmiféle oktatásban nem részesül.

A kisipar megmentéséről, mint elsőrangú kormányi és társadalmi feladatáról sok szó esik nálunk, meg van mindenütt a hozzávaló jóakarát és áldozatkészség is, de hogy ilyen elemekkel miként fog ez sikerülni? igen nagy és nehéz kérdés.

A legnagyobb bajok egyike, a mely azonban évről-évre gyöngyben érezeti hatását az, hogy ma még a mesterek igen nagy részben annak a kornak neveltjei, a melyben az alsófokú iparoktatás nem volt szerepe, s így ők nélkül szűkülődvén, hasznát be nem látják és általános tapasztalat szerint ellenséges magatartást tanúsítanak vele szemben. A magyar iparoktatás kezdetei ugyan a múlt század 40-es éveire nyúlnak vissza (ekkor tájban létesült a József ipariskola is) 1835-ben nyílt meg ugyanis a fővárosban az inasiskola 124 tanulóval, melyet az 1841-ben alakult Országos Ipari egyesület állított fel, ez az intézmény azonban csak három évig élt, a szabadságharc után 1850-ben tudniillik az Ipari egyesületet az abszolút korszak kormánya felszámolta. Mikor 17 év múlva az alkotmány helyreállítás után az országos Ipari egyesület új életre ébredt, azonnal hozzáfogott a fővárosban az iparoktatás szervezéséhez és 1869-ben ismét megnyitotta az első inasiskolát. A ma élő iparosnemzedék szakoktatása azonban még sem ettől az évtől kelezhető, hanem 1884-től, a mikor az ipartörvény ez oktatást az egész országban a helyhatóságok feladatává és kötelezővé tette. Még ezután is évek múltak el, míg az inasiskolák szervezése tartott (sőt valójában ez a folyamat még most sem ért véget, mert hiszen az inasiskolákban a szakoktatás rendszeresítésével csak most kísérleteznek), az iparoktatás általánosítása tehát nálunk még alig tekinthet 10—15 éves múltra vissza. Azok a mesterek, akik ma nem idősebbek 30—35 évesnél, valószínű, hogy részesültek benne, a 35 éven felül levők, azonban a legnagyobb részben e nélkül nőttek fel. Majd ha az új nemzedék, a mely maga is tanult, elfoglalja helyét az iparban, megszorodik a száma azoknak a mestereknek, a kik támogatni fogják a kormányt és a társadalmat az iparoktatási törvények végrehajtásában akkor a helyzet rohamosan fog javulni.

Az inasoktatás valódi reformja azonban az országos iparoktatási tanács munkálkodásának lesz a következménye. Határozatai közt, melyek végrehajtása a legközelebbi jövő feladata, a legfontosabb okok egyike az, hogy azokban a községekben, a hol az ipartanonczok száma 50-en alul van, a hol ennél fogva a községet inasiskola felállítására nem lehet kötelezni, de a hol a helyi viszonyok, például speciális iparágak fajtájára azt kívánatosá teszik, ott az inasokat a rendes ismétlőiskolából ki kell venni és iparos irányú ismétlő iskolát kell számukra szervezni.

E határozat jelentőségét csak akkor láthatjuk be teljes mértékében, ha szemlét tartunk az ismétlő iskolák ama nagyarányú föllendülésén, a mit mindennél tapasztalhatni, a hol az ismétlő oktatást mezőgazdasági jellegűvé tették. Azelőtt a falusi lakosság kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy 12—15 éves gyermekeit a házi munkától elvonva, az ismétlő iskolába kényszerítsék, de a mióta ott gazdasági szakoktatásban részesítik őket, azóta a szülők maguk a legbüszköbb hívei ezeknek az iskoláknak és egyre mára kéri sürgetik a felállításukat. 1896-ben jelent meg az erről vonatkozó miniszteri rendelet s az eredmény az, hogy öt év alatt 1614 gazdasági ismétlő iskola keletkezett 118—160 tanulóval. Különösen 1898 óta emelkedik ez iskolák száma rohamosan, Wlassics miniszter ugyanis ebben az évben rendelte el, hogy ezentúl még az egy tanítós népiskolával bíró községben is föl kell állítani a gazdasági iskolát, ha a tanító az ily irányú oktatásra képesítve van, a mely működésért külön díjazásban részesül.

— Bámom is én — kiabálta. — Akárki az, én közelemben ül, viselje magát tisztességesen.

Az a három nő fészkelődni kezdett, Hector pedig egyenesen Baclére felé fordulva odasüvöltötte:

— Megértettük? . . .

Baclére higgadt áldásos nyugalommal felkelt, odament a két ficur asztalához, szeliden megállt és azt mondotta:

— Nem vagyok ugyan nagyothalló, de nem értettem.

Ezekben egy pillantásig mintha megszünt volna működni az agyvelőcske. Emile előbb kapott eszméletbe:

— Ki hívta önt ide? — kérdezte izgatottan.

Baclére higgadt maradt:

— Hivni nem hívott senki, de a tisztesség-érzetem kergetett — felelte szilárdan.

Hector d'Ebyssé egy kissé megökönyödött erre a hangra, Emil Ourcet-nek az orrcimpái remegni kezdtek az izgatottságtól:

— Nos, ha senkisé is hívta ide, akkor távozzék.

— Erre a beszédre semmi esetre sem — hangzott az önértetes válasz. — Mindenekelőtt pedig óhajtánám tudni, mi a bajuk önöknek mivelünk?

Emile összeszorította az öklét:

— Takarodjék mert . . .

Baclére mozdulatlan maradt.

— Mert? . . .

— Mert az arcába vágok, cudar, tacsó — szölt amaz fölemelt karral Baclére felé sújtva.

Ez az egyik kezével szépen megfogta a lesújtani akaró kart, a másikkal pedig jobbról-balról fölképezte Emilie Ourcet-t.

Az iskolának a gyakorlati étellel való eme szorosabb kapcsolata, a mint bevált a mezőgazdasággal foglalkozó falusi lakosság körében, ép úgy be fog válni az ipartűző lakosságú mezővárosokban az ipari irányú ismétlő iskola.

Hogy a társadalmi erőket miképpen lehet gyümölcsözőleg felhasználni a nagy nemzeti célok elérésére, erre vonatkozólag igen becses utmutatást nyújtott Darányi miniszter, ki a gazdasági egyesületek eszméi végrehajtó közegévé tudta tenni, és rendszeres munkára nyerte meg; a népies gazdasági előadásokat ugyanis ezek segítségével rendeztetni és így százezrekre tehető adminisztratív kiadásokat takarított meg.

Eljárása igen egyszerű: a földmívelésügyi miniszterium fölszólította a megyei gazdasági egyesületeket, hogy vállalják el a rendezést, a mivel szemben a tényleges költségeket elvállalja a miniszterium. Gondoskodjanak tehát az előadások kihirdetéséről, j-följék ki a községeket s az azokon tartandó előadások tárgyát, gondoskodjanak helyiségről, hallgatóságról, és előadókrol. Ez utóbbiak tiszteletdíját, utiköltségeit azután megfizeti a miniszterium és ha nincs alkalmas előadó, azt is küld.

(Vége következik.)

H I R E K.

— **Ministeri elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter őszinte elismerést és köszönetet mondott a Feymann Gyuláné úrnő vezetésével álló Pancsovai római k. kath. Nőegylet-nek azért, hogy az áll. elemi iskolák szegény sorsu tanuló között 460 korona értékű téli ruhát osztott szét.

— **Lábadózó tanácsnok.** A hetek óta súlyos beteg fekvő Roth Ferencz városi tanácsnok állapota már annyira javult, hogy a nap egy jó részét már az ágyon kívül töltheti. Ezen örvendetes és szerencsés fordulatot a barátok és tisztelők nagy száma arra használja, hogy a lábadózó tanácsnokot üdvözlőlk szerencsés felgyógyulása alkalmából a gyors javulás utján levő tanácsnok még több hétig nem hagyhatja el a szobát.

— **Eljegyzés.** Ekmicsics Szilárd es. és kir. őrnagy eljegyezte Pavlovics Anna úrhölgyet, Pavlovics Miklós volt polgármester nagymiveltű és szeretetre méltó leányát. Gratulálunk.

— **A Népkehely mulatsága** iránt, mely február 3-án tartatik meg a Trombitásban, városzerte élénk érdeklődés nyilvánul. A rendező bizottság minden lehetőt elkövet, hogy a közönségnek élvezetes estét szerezzen. Lesz humorisztikus felolvasás, melodráma, ének és befejezésül az itt még soha nem látott „Elevén Ujság” melyben városunk legbájosabb fiatal hölgyei fognak szerepelni. Tájékoztásul felemlítjük, hogy külön meghívók nem küldetnek szét. Belépti díj személyenként 1 kor. 60 fillér. Jegyek előre válthatók a Wittigschlager C. könyvkereskedésben.

— **A Társasköri helyiségek kibővítési munkákra** öt vállalkozó tett ajánlatot, nevezetesen Pavlovics Illés, Hermann Márton, Seger János, Balgács Lőrincz és Hermann Nándor. Az ajánlatok oly kedvezők, hogy a köri helyiségek kibővítése biztosítva van. A beérkezett ajánlatok fel-tt a választmány illetve közgyűlés legközelebb dönteni fog.

— **Megmárt család.** Hogy a gyermekek kedves játszótársai, a házi- vagy vadászutyák egyuttal veszélyes, rémséges bajt okozhatnak, arról P r e l l e r Nándor városi közgyám sajnosan nagyon is meggyőződött. Vadászutyája a múlt héten megdühödött és még mielőtt észrevették volna magharapta mind az öt gyermekét, kik közül a legidősebb elemi iskolai tanuló. Az aggodó apa azonnal Budapestre a Pasteur intézetbe vitte gyermekeit. A szomorú eset általános részvételt kellett.

— Ha önnek ez nem elég, kedves uram — szölt anélkül, hogy egyetlen arczizma is megdölné — viselje magát még egyszer így s még egyszer veszek magamnak elégtételt. De csak ilyet. Mást soha.

III.

Az öreg Ourcet elborult homlokkal állott a fia előtt:

— Lásd, megjósoltam.

Emile tajtékozó dühvel mondotta:

— És ez a bitang a te embered volt! . . .

Az apa csodálkozva nézett.

— Volt? Miért mondod, hogy: volt?

A fiúnak minden paránya reszketett az izgatottságtól.

— Remélem — felelte — hogy azt az embert egy pillanatig sem tartod tovább a szolgálatodba.

— Az öreg szigorú arccal felelte:

— Édes fiam, te alaposan tévedsz. Az az ember úgy viselkedett, amint — hasonló helyzetben — magam is föltétlenül cselekedtem volna. Aztán pedig föltétlenül megbízható, régi alkalmazottam. Amit tett, azt mint magánember tette s ehhez nekem semmi közöm. A fő pedig az, hogy megérdemelted, amit kaptál. Így van!

*

. . . Ezt a történetet úgy beszélték el énnekem. Azt feleltem rá akkor, amit most írok ide, hogy ilyen apák, akik úgy gondolkodnak és így cselekszenek csak novellákban élnek.

— **A téli kikötő államosítása.** A Temesben két éve létesített téli kikötő rég huzódó államosítása befejezett tény. Városunk országgyűlési képviselője, báró Dániel Ernő, ki a város ügyei iránt mindenkor a legélnkebb érdeklődéssel viseltetik, értesítette legelőbb levélileg az ezen ügyben sokat fáradozott polgármestert a kikötő kérdés kedvező megoldásáról. Az időközben leérkezett miniszteri rendelet értelmében a földmívelésügyi miniszter hajlandó a téli kikötőt átvenni és fentartani, ha a város lemond a telelő hajók után szedendő mindenféle díjakról, ha a város a most létező partburkolatot ezentúl is jókarban tartja s ha a városi gyűjtő csatorna mostani torkolatát legalább 100 méterrel lejjebb áthelyezi. Ezen kiválóan előnyös feltételeket a legközelebbi közgyűlés tárgyalni és minden esetre elfogadni is fogja s így biztos reményünk lehet, hogy a jórészt eliszaposodott Temes csatorna és forduló hely alapos kikotrása már a tavasszal meg fog történni.

— **Adományok.** A „népkönyhának” adományozott: F. A. 30 kgrm. káposztát, 16 kgrm. babot és zöldséget. Schulz Simon úr 2 köbméter búkkfát, Blumenstock Janka úrnő 90 kg. burgonyát; fogadják a szegény gyermekek meleg köszönetét a jöszivű adakozók.

— **Sikerült ifjusági estély.** A felső kereskedelmi iskola tanulói által a Trombitásban f. hó 18-án rendezett mulatság minden tekintetben igen szépen sikerült. A szép számú előkelő közönség zajos tetszésnyilvánításait teljesen megérdemelte a lelkes tanuló ifjuság, mely különben is kevés szabad idejét feláldozta az estély sikerült műsorának begyakorlására, hogy ezáltal maga is hozzájáruljon a szegény sorsu társait segélyező alap gyarapításához. Az ifjuság zenekara nyitotta meg a műsort Strausz „Nyitányával”, melyet meglepő precizitással játszott. Utána Scheibner Aladár f. o. tanuló „Walesi bárdok”-at szavaltta igen helyes hangsúlyozással. Ezt követte az ifjuság dalkara által pompasan énekelt „Esti ima”, melyet a szünni nem akaró tapsra megismételték. Derült hangulatot keltett Tarczinszky Kázmér f. o. tanuló által írt „egy frakköltőny vándorlása” című humoreszkje, melyet Petrovics Lyubomir f. o. tanuló olvasott fel. Ezt követte Tarczinszky „Borúra derű” magyar egyvelegje, melyet az ifjusági zenekar sok érzéssel adott elő. A fiatal szerzőt ismételtén a lámpa elé hit ták. Befejezésül az ifjuság dalkara „Marseillaise-t” énekelt. Az igen sikerült előadásokat reggelig tartó vig táncz követte.

— **Nyugtázás és köszönetnyilvánítás.** A felső kereskedelmi ifjuság által január 18-án rendezett estély tisztajövedelme 282 kor. 30 fillér, mely az ifjusági segélyező egyesület céljaira fordittatik. Ezen szép anyagi sikerhez fölfűzetéseikkel hozzájárultak: 20—20 koronával: a Pancsovai kereskedelmi Bank és Wittinger Béla; 15—15 kor. Weifert Ignácz és Weifert Ignáczné; 10—10 kor. dr. Scsitinszky Adolf, Bachmann Antal és Wittigschlager C. czég; 7 kor. Christian Antal; 6—6 kor. Tordai György és Christian Alajos; 5—5 kor. Feymann Gyula, Jefremovics Zs., Schmutz József, Máj Antal és Martin Imre; 4—4 kor. Van Mous Alfréd, Konstantinovic St., dr. Adler Arthur Blumenstok Arthur és dr. Wittigschlager Rezső; 2—2 kor. dr. Pánczél Ottó, Alexics Milutin, Raniszavlyevics Péter, Schimits Márton, Faragó János, Máj Robert, Klier Arthur, Barbierik Titus, Haim Henrik, Freud Markus és Stern Alicé k. a., 1—1 kor. Kalmár Antal, dr. Mráz Gusztáv, N. N., Stehura Vendel, N. N. és N. N.; 40 fillér dr. Pentia Péter; — összesen 194 kor. 40 fillér. Fogadják a nemeslelkű urak és hölgyek az ifjuság hálás köszönetét.

— **A gazdasági egyesület** január hó 24-én tartott közgyűlésén megválasztott elnöknek: L u n c z Alajos, alelnöknek: B a u e r J. Ferencz, választmányi tagok: Buchter József, Graff J. Pál, Kling Vilmos, id. Haiser Károly, Konkoly Samu, Voltmann Ede, Wittigschlager Lajos, Mayer Ferencz, dr. Scsitinszky Adolf; pótagok: Gramberg Adolf, Dietz János és Sztodola Pál. A pénztárost és titkárt a választmány választja legközelebb tartandó ülésén.

— **Jótekonyczélú mulatság.** A pancsovai kir. bírósági hivatalsszolgák kara február hó 1-én a népkönyha javára tánczestélyt rendez, a „Nap” szállodában. Belépti díj személyenként 80 fill.

— **Választó közgyűlés.** A pancsovai ipartestület ma d. u. 2 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart, melyen az elnök és 3 számvizsgáló fog megválasztatni.

— **Iparhatóság megbizottak.** A január 18-án meg-ejtett választás alkalmával az 1903 évre a következő iparhatóság megbizottak választattak meg: 1. P a n c s o v a város részére az iparosok közül: Hefner Károly, Hol-czius Ferencz, Wittigschlager Károly, Reilender Károly, Amberg János, Götz Adolf, Ruzs Rezső, Pupics Péter és Fábri Vilmos; pótagok: Löwinger Lázár és Balgács Lőrincz; a kereskedők közül: Beljin Döme, Nikolics Péter, Adler István, Papes József, Golub Ivo, Mayer Ferencz, Sessler József, Dragomirovics Szvetozár, Gruby Ignácz és ifj. Tóth Károly; pótagok: Radda J. Mihály, Nádor Gyula. — 2. A pancsovai szolgabírói járás részére iparosok: Leovics János, Beba Lázár, Erdelján Vászta, Gyorgyevics Angyelko, Guttmann Mór, Fahr István, Ludig János, Philippovics Alajos, Binder József; pótagok: Radanov György, Hornuug Péter; — kereskedők: Róster Henrik, Jagerovics Döme, Julcher Gábor, Pálics Mita, Szrdanovics Vászta, Ofner Ferencz, Nikolics Vászta, Z-urzul Radivoj, Sztójkovics Gyuró, Konstantinovic Vászta, pótagok: Antonovics Dusan, Polgár Károly.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Dr. Lengyel F.-féle Nyirfa-balzsam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha alba farrást eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szepítőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsammá készítjük, akkor lesz csak kitünő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekentjük, a bőrrel már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimítja az arcon képződő ráncokat és himőhelyeket és annak fiatalos arczínét ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepítőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan
a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban, Főraktár Budapesten **Török József** gyógyszerárban, Király-utca 12. szám.

Ügynököket

keres magas jutalék mellett a 24 év óta fennálló, 6-szor kitüntetett **C. Klemt-féle**, redőnygyár **Braunauban (Csehország)**. Ajánlatok csak az igények megjelölése mellett vétetnek figyelembe.

Pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár részvénytársaság.

Meghívás.

A pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár részvénytársaság, az intézet saját tanácstermében

folyó évi február hó 15-én délelőtt 10 órakor tartja

IX. rendes közgyűlését

melyre a t. cz. részvényesek ez uton tisztelettel meghivatnak.

A napirend tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése és az 1902. évi zárszámadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A felmentvények megadása ugy az igazgatóságra nézve mint a felügyelő bizottságra nézve is.
4. A határozathozatal az igazgatóság indítványai felett, a tiszta jövedelemnek felosztására nézve.
5. Az igazgatóság 3 évi időtartamra szóló megválasztása.
6. Esetleges indítványok.
7. Három részvényes kijelölése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az igazgatóság.

Jegyzet. 17. §. A közgyűlésen részt vehetnek azon részvényesek, kik saját vagyoniuk önálló kezelésében törvényesen akadályozva nincsenek; kik a közgyűlés megtartása előtt legalább három hónappal előbb a pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár részvénytársaság részvénykönyvébe beiktattak és részvényeiket a megfelelő szelvényekkel együtt legalább három nappal a közgyűlés előtt, a társaság kezeihez elismervény ellenében letéteményezték.

18. §. Öt részvény bírása jogosít egy szavazatra a közgyűlésen.

A PANCISOVAI KERESKEDELMI BANK

és

TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ZÁRSZÁMADÁSA

az 1902. üzletévről.

VAGYON

MÉRLEG-SZÁMLA 1902. évi december hó 31-én.

TEHER

	Korona	Korona		Korona	Korona
Pénztár készlet	38048.76		Részvénytőke	500000.—	
Váltó-tárca	1176804.38		Tartalék-alap	43000.—	
Lombard-előlegek	26328.—		Háztörlesztési-alap	1000.—	
Értékpapírok	57904.—		Fel nem vett osztalékok	530.—	
Szelvények	843.01		Betétek:		
Törlesztési kölcsönök	32462.22		könyvecskék ellen	K. 75555.28	
Intézeti ház	60839.59		folyó számlákra	" 30172.—	785727.28
Ingatlanok	35773.18		Hitelezők	5080.13	
Adósok			Visszleszámított váltók	354756.—	
Jelzálogilag biztosított könyv-			Magyar agrár és járadékbank:		
követelések	K. 39170.—		engedményképen átruházott törlesztési kölcsönök	28462.22	
Árúval fedezett kölcsönök	" 276308.70		Átmeneti kamatok	7755.29	
Követeléseink bpesti bankoknál	" 15589.82		Nyeremény:		
Különféle adósok	" 944	332012.52	Mult évi áthozat	K. 2829.64	
Leltár	3000.—		1902. évi nyeremény	" 35781.35	38611.03
Átmeneti tételek és kamatok	906.29	1764921.95			1764921.95
		1764921.95			

Pancsován, 1902. évi december hó 31-én

A könyvelőléggért:
Goldberger Mór, m. p.

A pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága:

Huber m. p. **Radoszavlyevits** m. p. **Heinrich Haim** m. p. **Georg Manno** m. p. **Germann** m. p. **K. Wittigshlager** m. p. **A. Fischer** m. p.

Megvizsgáltatott és helyesnek találtatott:

Pancsován, 1903. évi január hó 12-én.

A felügyelő bizottság:

Cosmas Wrany m. p. **dr. Lazarevits G.** m. p. **Garai Jenő** m. p. **Ignatz Gruby** m. p.

Az eredeti zárszámadások a részvényesek által megtekinthetők.